Timişoara, 1895. Anul II. Nr. 286. Sâmbătă în 30 Decembre (11 Ianuariu 1896).

DREPTATEA

Apare în fie-care ḑi de lucru la amiaḑi.

Preţul 10 fl. pe an (pentru străinătate 37 frci). — Numeri singuratici 5 cr. — Tacsa de inserţiuni: 1 cm. □ 1 cr., plus 30 cr. timbru. — Toate abonamentele şi tacsele se plătesc în Timişoara.

Redactor responsabil: Adrian P. Deseanu.

Redacţiunea şi Administraţiunea: Timişoara, cetate, strada Zápolya (Temesvár, Festung, Zápolyagasse), Nr. 41.
Telefon (linia de stat Viena, Budapesta, Arad) Nr. 4

Anul nou.

Timişoara, 30 Decembre (11 Ian. n.).

În resumat general anul 1895, de care ne despărțim, pentru români și națiunea noastră a fost un an care nu ni-a adus nici un bine, deci ușor ne despărțim de el lăsându-l se treacă lin în »neagra vecinicie«.

În loc de bine anul trecut are în contul sĕu un fapt, că ni-a copt *un pom al decepţiunilor,* care chiar la finea vieții sale 'și ofere fructele spre gustare. Sunt cam amare la gust și sarbede la mâncare aceste fructe. Toți, cari le gustă, 'și încrețesc frunțile, 'și strimbă gurile, alții se apucă cu mânile de stomac văietându-se de sgârciuri, în fine vor fi unii, din fericire puțini, și de aceia, cari gustând din ele, și-au stricat stomacurile și și-au perḑut »meseria« ce ani mai mulți după olaltă i-a hrănit cu înbelșugare dându-le deodată și »vadă« și trecere între oameni de altcum de bună credință, înse creduli și ușor de sedus.

Pentru cesti din urmă anul 1895 cu pomul și cu fructele sale a fost chiar dezastros, căci ceea-ce perḑi odată, este perdut și pace, cu greu mai recâștigi ceea-ce ți-a sburat odată din mână!

Anul nou, în care intrăm poimâne, oare la ce feliu de speranțe ne îndreptățește?

Cine ar putè sĕ știe? În lipsa ori-cărui punct firm de mânecare, pe care omul s'ar putè basá; în întunerecul nesiguritāţei, nedeterminărei și al orisontului încărcat de nori, printrĕ cari nu licurește nici o unică stea, nici o unică lumină, la finea seclului suprinderilor repentine și a invențiunilor fărmĕcătoare cine ar cuteză oare sĕ prorociască ceva de dai Doamne, în sus sau în jos? Un om conștienţios, un om ce ţine la caracterul și la reputațiunea sa, un om care nu vrea sĕ iscodiască mirodenii, nu poate prevedè sau prevestí nimica sigur sau motivat.

Un singur lucru este totuși, care — în special românilor — poate promite ceva, de și în mod relativ sau condiționat.

Și acest lucru este *pomul decepţiunilor,* copt în anul ce trece, și fructele sale. Amare și dureroase, cum ḑiserăm mai sus, dar' totuși nu sunt pentru toți românii mortifere fructele pomenite, ci din contră: gustate cu cumpĕt, cu indulgință și cu înțelepciune, ele pot multe rele repará și pe mulți oameni însănĕtoșá de boala rĕtăcirei și a credulităţei și neînțelegerei.

Pe temeiul iubirei de neam, care — suntem convinși — esistă și trăește în fiecare pept de român onest și curat la minte și suflet, sĕ recunoaștem amarul, și în ḑiua primă a anului nou, ca și în decursul lui, sĕ întindem toți mâna iubirei adevĕrate frățești pe câmpul luptei naționale. Abandonând toate căile rĕtăcite, toate ambițiunile individuale, toate considerațiunile de interese subordinate, celor generale ale națiunei, sĕ reintrăm în hora armonioasă din deceniul antecedent, revenind la basa de pe care desvoltásem o singură activitate, având o unică tactică, care de o potrivă ne îndulciá pe toți și nu amăriá pe nime.

Combinând și judecând pe temeiul ţinutei publice a unuia dintrĕ organele de publicitate ale partidului nostru național, de și cu adâncă părere de rĕu, trebuiá sĕ credem, că în cutare cerc al partidului nostru s'a înrădĕcinat principiul de altcum condamnabil: mai bine prefer, ca după mine sĕ vină potopul, de cât sĕ cedez și sĕ port cont de resultatele pornirei de până acum. Și asta mult ne-a întristat și înstrăinat pe unii de cătră alții.

Fie-ne permis, ca aḑi și pe temeiul întâmplărilor obvenite în numitul cerc, sĕ credem alt-cum. Poate cà suntem naivi încă, poate că suntem cuprinși de un grad oarecare de optimism, dar' o spunem, că dacă ne este permis a combiná spre bine, — atunci din întêmplările obvenite în ḑilele trecute în numitele cercuri noi nu putem combiná și deduce alta de cât ceea ce am dorí sĕ fie și sĕ se întêmple.

Unul dintrĕ distinșii nostri veterani ḑiceá de repețite-ori cu graiu viu: »Mai prefer a merge și eu cu frații mei în iad, de cât sĕ rĕmân eu singur în raiu«. Este unul dintrĕ motivele sale cu cari militá onorabilul veteran pentru *solidaritatea noastră* în lupta națională...

Dee ceriul, ca fructele amare sĕ ne ducă și re-aducă pe toți în strictissima solidaritate.

Fie, ca anul nou, 1896, la rĕndul sĕu sĕ coacă acest pom, și aceste fructe sĕ le aducă și se ni-le oferĕ spre gustare.

Aceasta este unica speranță a anului nou la carea putem cât de cât contá, pre carea, pare-ni-se, o putem prevedè.

Nutrindu-o și dorind din tot sufletul nostru realisarea ei,

urăm de bine și întru fericire tuturor românilor

Anul nou!

„Crisă la „Tribuna"".

În nrul de la 9 Ianuariu n. „Tribuna" continuând cu descoperirea causelor crisei sale *ajunge la publicarea actelor mult discutate.*

Istoricul secuestrării.

Astăḑi toată lumea românească știe, că „Tribuna" este primul organ al partidului național. Dar' nu de la începutul ei a fost „Tribuna" organul partidului național, ci numai mai târḑíu, după vre-o 7 ani de esistență a fost declarată de atare.

La 1891, ni-se pare, când „Tribuna" a fost declarată oficios de organ al partidului nostru național, ea erá dimpreună cu „Institutul Tipografic" proprietate privată a dlui Eugen Brote, care a fost cumpĕrat „Institutul" după ce acela „ca societate pe acții" se licuidáse. Starea aceasta de „organ acreditat" a durat pănă la 1894. În timpul acesta „Tribuna", de și proprietate privată a unei persoane singuratice, serviá intereselor partidului național și primiá din când în când câte o subvențiune de la fruntașii membri ai partidului. Direcțiunea ei politică erá dată în totdeauna de proprietariul ei, și trebue sĕ notăm, că întrĕ membrii comitetului național de atunci și întrĕ proprietariul „Tribunei" nu odată s'au ivit unele și altele deosebiri de vederi în ceea ce privește ținuta ori direcțiunea politicei noastre naționale. În astfeliu de casuri, lucru evident, proprietariul „Tribunei" în totdeauna reușiá învingĕtoriu, căci își aveá organul la îndemână. De aceea încă de pe atunci s'a fost escat întrĕ membrii fruntași ai partidului național ideia, ca ei sĕ cumpere de la Brote „Tribuna" pe seama partidului, ca sĕ o facă adevĕrat organ al acestuia.

Incă înainte de a se fi făcut vre-un pas spre acest scop, partidul național a fost depus drept cauțiune pentru „Tribuna" și „Foaia Poporului" o sumă de aproape 7500 fl.

În vara anului 1893 domnul Brote își-a părăsit patria.

Lipsa dînsului din ţeară n'a alterat însĕ întru nimic relațiunea „Tribunei". Dînsul o conduceá de afară ca și de a casă.

La 26 Novembre 1893 apare în fruntea „Tribunei" o scrisoare semnată de dl Eugen Brote și datată din Bucureşti. Pe lângă alte cestiuni politice, tractate în acea scrisoare, dl Brote atinge și cestiunea proprietariului „Tribunei" cu următoarele cuvinte: .... „eu, ca actual proprietar şi editor al „Tribunei" .... Prin aceste cuvinte dînsul descoperì un lucru, care pânăací nu se știa de cât întrĕ Românii mai inițiați în afacerile noastre politice.

Scurtă vreme după publicarea acestei scrisori, adecă în Decembre 1894, autoritățile ungurești opresc editarea „Tribunei", pe motiv că proprietariul şi editorul ei nu este în patrie.

Astfeliu comitetul partidului național se vede de-odată lipsit de cel mai bun organ al sĕu. El cearcă tot posibilul pentru a esoperá apărerea de nou a „Tribunei", dar' îndeșert.

În fine se hotărește sĕ cumpere de la dl Eugen Brote „Institutul Tipografic" dimpreună cu cele douĕ foi, ce editá „Institutul". Pertractările se încep și durează destul de mult.

Domnul Dr. Ioan Rațiu, în calitatea sa de president, este încredințat și autorisat din partea comitetului național, ca sĕ facă însuși negocierile cu dl Brote și sĕ facă cumpĕrarea. Domnul Dr. Ioan Rațiu împlinește acest mandat și face cumpĕrarea cu un preț, pe care l'a stabilit în conțelegere cu ceialalți fruntași. De altă parte Dr. Rațiu face formalitățile de lipsă și înscrie firma „Institului" pe numele lui Ioan Popa Necșa, de la care, drept asigurare, ia un act compus la notariul public în forma unei obligațiuni.

În forma aceasta a esistat și s'a presentat „Institutul Tipografic" până la începutul lui Februariu 1894.

Atunci domnul Popa Necșa, condamnat fiind într'un proces al „Foii Poporului", a trebuit sĕ meargă în temniță. De aceea domnul Dr. I. Rațiu a pus firma „Institutului" pe numele dlui Tit. Liviu Albini, care pe timpul acela erá concipient în cancelaria advocațială a domnului Dr. Rațiu. Domnul T. L. Albini, veḑi bine, a dat și dînsul o asigurare domnului Dr. Ratiu printr'un act de aceeași formă, ca și mai 'nainte dl Popa Necșa.

Eată în toată estensiunea sa actul din cestiune în traducere românească (originalul e scris nemțește.)

Nr. 346 / 1894. 119 4/95.

(Document de la notariul public.)

(Ungureşte.)

S'a presentat înaintea mea, Zágoni Gábor, ca la notariu public regesc din Sibiiu, în locul și ḑiua mai jos arĕtată, locuitorul sibiian și candidat de advocație T. Liviu Albini, (cu locuința: Heltauergasse nr. 17), pe care îl cunosc personal, — și atât din aceasta causă, cât și pentru aceea, că știe carte, fără martori, m'a rugat a dresá următoriul document public:

Obligaţie,

(nemţeşte.)

despre 19.500, adecă nouĕspredece mii cinci sute de florini, cu care mărturisesc ací, că m'am făcut datoriu ca împrumut către dl Dr. Ioan Rațiu, advocat în Sibiiu, fiind-că d-sa mi-a împrumutat sus pomenita sumă de 19 500, adecă nouĕspredece mii cinci sute de florini v. a. pentru a dobândí negoțul de tipografie, înscris în registrul de firme al tribunalului regesc din Sibiiu sub firma de: „Nyomda intézet Popa Necsa János" — „Institut Tipografic Ioan Popa Necșa", — „Typographysche Anstalt Johann Popa Necșa", cu editura cărților și a diarelor „Tribuna" și „Foaia Poporului", pre cum și cauțiunile deja depuse pentru aceste diare în suma de 7500 fl. adecă șepte mii cinci sute de florini, împrumutându-mi sus ḑisa sumă în așa chip, că d-sa a rĕspuns prețul de cumpĕrare al tipografiei cu apartinentele ei, în suma de 12.000, adecă douĕ-

spreḑece mii de florini precedentului proprietariu Ioan Popoa Necşa, şi a esoperat, că Ioan Popa Necşa mi-a cedat mie cauţiunile amintite. — Spre a depurá această datorie, îi cedez d-sale dlui Dr. Ioan Raţiu, mai întâiu sus pomenitele cauţiuni de 5000, adecă cinci mii, şi 2500, adecă două mii cinci sute de florini, aşadar' în total 7500 fl., în aşa chip, în cât sumele acestea sĕ stee ca garanţă pentru ambele ḑiare „Tribuna“ şi „Foaia Poporului“ câtă vreme ele vor apărĕ, dar' că aceste cauţiuni deja de acum trec în proprietatea dlui Dr. Raţiu şi d-sa prin urmare este îndreptăţit a scoate ambele cauţiuni de la perceptoratul regesc şi a le cuitá în mod obligător de drept, dacă aceste foi ar încetá a mai apărĕ.

Mĕ oblig a plătí în socoteala sus pomenitului împrumut suma de 3000, adecă trei mii de florini, la întâiu Iuniu o miie opt sute nouĕḑeci-şi-patru (1894), ear' restul de 9000, adecă nouĕ mii de florini, până la 1 Aprile 1895, o miie opt sute nouĕḑeci-şi-cinci — Dacă nu m'aşi ţinĕ esact de terminul de plătire fixat pe întâiu Iuniu 1894, creditorul va avĕ drept imediat a cere rĕspunderea întregei pretensiuni de 12.000, adecă douĕspreḑe mii de florini şi a speselor, dacă atari ar fi, ear' eventual a forţá plătirea ei pe cale judecătorească.

Pentru asigurarea acestei pretensiuni de douĕspreḑece mii de florini, dau creditorului în zălog întrega tipografie, cu toate apartinentele ei, ear' in special şi proprietatea celor două ḑiare, şi nu numai că 'mi dau învoirea, ca creditorul de acum 'nainte deja şi fără a trebuí sĕ dovediască primejdie, sĕ esopereze şi efectuească esecuţia de asigurare asupra tipografiei cu apartinentele ei la judecătoria cercuală regească din Sibiiu — competenţei căreia mĕ supun, — ci, neavênd hipotecă corĕspunḑĕtoare, mai conced dlui creditor şi dreptul, a îngrijí însuşi în persoană sau prin alt cineva întreaga administrare atât a tipografiei, pre cum şi a întreprinderei de ḑiare, pre cum şi a celuilalt negoţ de editură; de asemenea a luá în primire toate venitele negoţului până atunci, până când suma de douĕspreḑece mii de florini, va fi rĕspunsă în adevĕr, şi declar, că venitele negoţului nu pot fi primite ca plăţi întru stingerea sus pomenitului împrumut, deoare-ce creditorul s'a obligat a acoperí ei însuşi şi eventualul deficit al negoţului. În sfîrşit mĕ supun competenţei judecătoriei cercuale regeşti din Sibiiu pre cum şi procedurei sumare.

(ungureşte.) Documentul astfeliu întocmit a fost cetit partidei (félnek) i-a fost esplicat, primit de ea bine priceput şi aprobat şi declarat ca avênd putere de a fi executat în sensul § 111 al art. de lege 35 din 1874 şi în urmă iscălit.

Făcut în Sibiiu în anul o mie opt sute nouĕḑeci-şi-patru, în douĕ-ḑeci-şi-trei ale lunei lui Martie.

T. Liviu Albini m. p. (P. H.)

Zágoni Gábor m. p. not. publ. reg. jurat.

Observare de taxă: pentru lucru 7 fl. 75 cr., pentru scris 80 cr, timbru 61 fl. 75 cr., ... 2 fl. 10 cr., în total 72 fl. 40 cr.

Din actul acesta se vede evident, că Dr. I. Raţiu a avut şi are tot dreptul de supremă dispunere asupra „Institutului“ şi a ḑiarelor, şi că dînsul poate sĕ administreze în persoană sau prin altcineva averea, de care e vorbă. În vigoarea acestui drept, practisat deja din ḑiua în care „Institutul“ şi ḑiarele au fost cumpĕrate de la fostul lor proprietar, dl Dr. Raţiu încă în ḑiua în care „Tribuna“ a reapărut, a numit pe domnul T. L. Albini inspector peste „Institutul Tipografic“ cu un salariu anual de 720 fl., — ear' pe fratele acestuia, dl Septimiu Albini, l-a numit şef-redactor la „Tribuna“ cu un salariu anual de 1400 fl. Dar' acest drept l-a esercitat domnul Dr. Raţiu şi pe basa autorisării ce o aveá de la comitetul partidului naţional, pre cum până aci, aşa şi mai departe, până când a fost dus în temniţa de la Seghedin. Dînsul a pus pe dl T. L. Albini în postul ce l-a ocupat până aḑi, dînsul a angagiat şi dimisionat pe toţi redactorii ori colaboratorii, şi aşa mai departe.

După-ce comitetul naţional a ajuns în temniţă, lucrurile s'au mai schimbat, nu în merit, nu în fondul de drept, ci în manifestările sale. Cei încredinţaţi au rĕmas singuri stăpânitori, căci de şi li-s'a pus un controlor, acela nu locuiá în Sibiiu, şi deci nici nu-şi puteá validitá dreptturile.

Astfeliu relaţiunile s'au slăbit, ba s'au înrĕit tot mai mult. Ivindu-se din ce în ce tot mai multe deosebiri, neînţelegeri şi bănuieli, membrii întemniţaţi au ţinut sĕ asigureze mai bine averea, de care ei erau rĕspunḑĕtori naţiunii. Astfeliu s'a ivit în temniţa din Vaţ ideia, ca „Institutul“ sĕ se pună sub secuestru. Când domnul Nicolae Cristea, membrul comitetului întemniţat, împlinindu-'şi pedeapsa, a părăsit temniţa, a primit tot-odată şi misiunea, ca sĕ esecute secuestrarea.

Eată actul în care se cuprinde aceasta autorisare:

Domnului Nicolae Cristea, asesor consistorial, de present

în Vaţ.

Subscrişii te învită şi autorisează prin aceasta a stărui pentru a se regulá cu posibilă grăbire cestiunea proprietăţii „Institutului Tipografic“ din Sibiiu, şi anume în feliul cum se regulase faţă de fostul proprietariu Ioan Popa Necşa.

Tot-odată te autorisează sĕ stărui pentru îndeplinirea cât mai grabnică a esecuţiei contra proprietariului actual T. Liviu Albini, în scopul de a asigurá dreptul de pretensiune pe seama dlui Dr. I. Raţiu, rĕmânênd, ca actul privat prin care domnul Dr. Ioan Raţiu recunoaşte de comproprietate şi a celorlalţi membri, sĕ se dee deocamdată în păstrare institutului $_*{}^*{}_*$ . . . din x.

Vaţ, 30 Martie n. 1895.

Subscrişii: G. Pop de Baseşti m. p., Dr. D. P. Barcianu m. p., Dem. Comşa m. p., Aurel Suciu m. p., Mih. Veliciu m. p., Rubin Patiţa m. p., Gerasim Domide m. p., Dr. T. Mihali m. p., Dr. Raţiu m. p., Iuliu Coroianu m. p., Dr. Vasile Lucaciu m. p.

Actul privat ce se aminteşte aci este un act real, pe care dl Dr. Raţiu l'a dat de repeţite-ori, ca sĕ asigureze averea pe seama naţiunei. El esistă în mai multe esemplare, dar' fiind-că asupra lui nu încape nici o îndoială, nu'l publicăm.

Trebue sĕ spunem însĕ, că încercările părintelui asesor Nicolae Cristea, făcute pe basa autorisări tuturor membrilor întemniţaţi ai comitetului, n'au avut nici un succes. Lucrul a rĕmas cum a fost, până în Novembre anul trecut.

Într'o di a lunei Novembre (1895) 19 fruntaşi ai partidului naţional au ţinut aici în Sibiiu o consfătuire confidenţială. Se înţelege, cestiunea din vorbă încă a fost obiectul îngrijirilor lor patriotice. Voind sĕ asigureze într'un mod şi mai real şi mai sigur ca până acum averea naţională din cestiune, ei au convenit (cu 17 contra 2 voturi) asupra unei forme, care de mult deja a fost discutată şi projectată.

Spre realisarea scopului propus s'a ales şi o comisiune de trei inşi, care sĕ facă lucrările pregătitoare, ce se recer. La aceste lucrări comisiunea aveá lipsă de o declaraţiune de la T. L. Albini, prin care sĕ se declare, că se învoieşte, ca noua formă plănuită de comitet sĕ se realiseze.

Domnul Albini însĕ, spre mirarea şi indignarea celor de faţă, a denegat categoric darea declaraţiunei cerute, sub un pretecst, care nu se poate luá în consideraţare, şi care nu se poate primí de cât ca un simplu pretecst.

La acestea membrii comitetului perḑêndu-şi toată încrederea în dl T. L. Albini, au hotărît cererea esecuţiunei asupra dînsului. Esecuţiunea s'a cerut în procsima ḑi şi s'a şi efectuit inmediat pe basa documentului de la notariul public, pe care l'am citat mai sus.“ („Tribuna“)

*

Astfeliu e pusă 'n lumină partea pur materială a crisei, nu resfiră însĕ cu nimic nedumeririle nutrite faţă de momentele politice, cari au produs crisa. Ear' că asemenea momente esistă, afară de faimele lansate în presa din România dovedeşte şi declaraţiunea de mai jos, căreia ne-am ţinut datori a-i dá loc în coloanele ḑiariului nostru deoparte pentru ca undeva sĕ-şi poată justificá ţinuta — dacă e justificabilă — *şi* a l t e r a p a r s, ear' de alta parte şi din motivul, ca sĕ nu ni-se poată ḑice din partea celor trei domni subscrişi în „declaraţiune“, că prin respingerea lor am voi sĕ ne rĕsbunăm pentru nedemnele insulte de „trădători de neam“, „vînduţi ungurilor“, „ciocoi unguriţi“, „ciraci“, „slugi ai lui Mocsonyi“ etc. etc., tot epitete cu cari ne „combăteau“ (!) domniile lor când dînşii erau mari şi tari la „Tribuna“.

„Dreptatea“ doreşte sĕ fie dreaptă şi justă faţă de toţi fiii neamului nostru, şi de acea în următoarele dă loc declaraţiunei.

Declaraţiune.

Secuestrul pus de dl Dr. I. Raţiu asupra „Institutului tipografic“ este un fapt, asupra căruia noi, cei dintâiu loviţi prin el, încă nu ne-am pronunţat.

Aceasta nici nu o vom face, de cât *dacă* şi *numai* întru cât va fi nevoie sĕ o facem pentru lămurirea partidului naţional, care cu drept cuvênt *poate cere sĕ afle* cine a procelat în acest cas mai conform intereselor lui politice alterate în chip desastruos de secuestrarea „Institutului“.

Până la acel moment rĕmânem neturburaţi de campania, carea cu o deosebită lipsă de tact s'a pornit contra noastră chiar şi în „Tribuna“, în ḑiariul, pe care noi cu abnegaţiune şi sinceritate l'am servit de mulţi ani încoace.

Până atunci rugăm pe membrii partidului naţional sĕ-şi ţină în suspens judecata finală, pentru a cărei formare ei trebue sĕ dispună de un material complet.

Sibiiu, în 8 Ianuariu n. 1896.

Russu-Şirianu. T. L. Albini. G. Bogdan-Duică.

Scrisori din Budapesta.

—, 8 Ianuariu n.

(Foile ungureşti despre societatea „Petru Maior“. — Sĕrbătorile crăciunului, în sinul tinerimei române din Budapesta.)

Sunt de tot interesante ştirile, cari le aduc foile ungureşti despre suspendarea societăţei de lectură „Petru Maior“.

„Budapesti Hirlap“ a fost primul ḑiariu, care a comunicat cetitorilor sĕi creduli ştirea despre d i s o l v a r e a s o c i e t ă ţ e i „P e t r u M a i o r“.

Într'adevĕr destul de sensaţională ştire, deamnă de a fi publicată în o foaiă de primul rang. Şi cum sĕ nu fie, când ḑiariul „Tribuna“ publică aceasta ştire primită de la corespondentul sĕu din Budapesta. Nici n'aşi fi amintit ştirea aceasta a lui „B. H.“, care după înfăţişarea ei erá numai o simplă reproducere din „Tribuna“. Sunt însĕ constrîns a o face pentru ca sĕ arĕt publicului cetitoriu hiperzelul nefericit al ḑiaristilor maghiari. De şi erá negru pe alb de cetit în ḑiariul „Tribuna“, că numai activitatea societăţei e s u s p e n d a t ă, totuşi ḑiariul maghiar a ţinut de bine — cu sau fără intenţiune — a „d i s o l v á societatea“, ca sĕ poată trage cu atât mai bine conclusiunile obicinuite la astfeliu de ocasiuni.

Nici nu s'a cetit bine aceasta ştire, şi eată deodată apare pe scenă, riporteraşul ḑiariului „Magyar Hirlap“ căutând în ruptul capului pe presidentul societăţei „Petru Maior“ pentru a'l interviewá.

Negăsindu'l s'a presentat Sâmbătă seara pe la 10 oare în cafana „Mitsek“ în speranţă că va găsí aci pe mult „doritul“ president. Acesta însĕ — ca 'n palmă. În desperaţiunea sa — căci la 12 oare noaptea începeá deja tipărirea noului numĕr — s'a recomandat unor tineri români, cari îşi petreceau la o masă în aceeaşi cafana, recomandându-se şi rugându-i sĕ-i dee nişte informaţiuni în afacerea societăţei, pentru r e c t i f i c a r e a ştirei aduse de „Budapesti Hirlap“ şi pentru constatarea faptului a d e v ĕ r a t î n î n s u ş i i n t e r e s u l s o c i e t ă ţ i i „P e t r u M a i o r“.

Cugetând tinerii români, că au de lucru cu un om cinstit, i-au dat clarificaţiunile necesare cu condiţiunea şi în speranţa, ca sĕ rectifice ştirea falsă a ḑiariului „Budapesti Hirlap“.

Dictum, factum, şi raportorul mulţămind tinerilor s'a grăbit în redacţiunea ḑiariului, care 'l însărcinase cu cestiunea aceasta.

Când colo, ce sĕ veḑi, numĕrul de Duminecă al ḑiariului „Magyar Hirlap“ publică un raport special în afacerea societăţii, care de la început până la sfêrşit conţine cele mai proaste şi murdare suspiţiuni la adresa societăţii suspendate, constatând cu o cutezanţă ne mai pomenită, că din sinul societăţii au eşit memorandistii, că aicia s'a făurit „Replica“, telegrama trimisă lui Lueger etc. etc.

Eată deci adevĕrul earăşi plesnit în faţă şi ciuntat de un organ al unui ḑiariu, care pe atâtea mii şi mii de oameni îi umflă ḑilnic cu minciuni! În numĕrul sĕu de Luni reproduce ḑiariul „Egyetértés“ raportul apărut în „Dreptatea“ aproape din cuvênt în cuvênt, aşa în cât cetindu-l, mĕ bucuram că totuşi s'a aflat un ḑiariu unguresc, care judecă mai obiectiv.

Amară sinamăgire! Post tot discrimina rerum constată la fine, că d i n r a p o r t u l î n s u ş i s e v e d e, c ă s o c i e t a t e a „P e t r u M a i o r“ f a c e p o l i t i c ă, şi că bine a proces ministrul faţă de societate.

Unde dai, şi unde crapă!

Din „Budapesti Hirlap“ de astăḑi se vede, că afacerea societăţii a avansat. Până astăḑi foile ungureşti aduceau pe ultimele pagine ştirile despre societatea tinerimei. Astăḑi însĕ la loc de frunte pe pagina a treia dedică „Budapesti Hirlap“ societăţii un articol intitulat „Maior Péter“, făcênd în legătură cu suspendarea societăţii biografia patronului societăţii „Petru Maior“ ear' la sfîrşit o conclusiune, prin care se dă a vĕrsá nişte lacrimi de „durere“ pe mormentul societăţei. Biografia mancă şi tendenţioasă înfăţişează pe Petru Maior ca pe acel bărbat, care prin scrierile sale despre originea românilor a infectat întreaga românime cu „dacoromânism“. Constată apoi faptul, că prin anii 60 tinerimea înflăcărată de aceste scrieri a înfiinţat societatea, care poartă numele marelui dacoromân, mai departe, că societatea a edat principalul op al acestuia, pe care atât de aspru l'a combătut Hunfalvy, — şi în fine esclamă următoarele: O s o c i e t a t e, c a r e s'a î n f i i n ţ a t p u r n u m a i p e n t r u s c o p u r i c u l t u r a l e, m e r i t ă r e c u n o ş t i n ţ ă, d u r e r e î n s ĕ, c ă s o c i e t a t e a „P e t r u M a i o r“ î n t i m p u l m a i n o u s'a p u s s ĕ f a c ă p o l i t i c ă . . . . !

Doamne, Doamne, eartă-le pĕcatele, că nu ştiu ce fac!

În fine, ca sĕ ve comunic şi vocea unui ḑiariu sincer, dar' natural nu maghiar, vĕ ra

portez, că diariul „Narodnie Noviny“, care de la 14 a l. c. începênd va apărè dilnic, condamnă în o corespondentă trimisă de corespondentul ei din Budapesta, foarte aspru ordinaţiunea ministerială faţă de societatea „Petru Maior“.

După cum am înţeles, preşedintele societăţei, domnul Drnd Muntean, va da astădi în foile sus numite o declaraţiune, prin carea va rectifică ştirile tendenţiose referitoare la societatea „Petru Maior“.

*

„Darul de crăciun“, pre cum prea bine aţi numit suspendarea societăţii noastre în articolul de fond intitulat „O ce veste....“ a redus cu mult buna dispoziţiune a tinerimei în ajunul crăciunului. Convenirea projectată nu s'a putut realisă, aşa în cât fie-care a sêrbat seara de crăciun cum a putut, dorind, din adâncul sufletului, ca anul nou sě schimbe starea actuală atât de tristă. Deputaţiunea tinerimei încă nu s'a putut presentă la ministrul de interne, din causa absentărei lui din Budapesta, ergo nici afacerea suspendărei societăţii „Petru Maior“ n'a progresat. *Lean.*

*

— 10 Ianuariu n.

(Afacerea societăţii de lectură „Petru Maior“.)

În corespondenţa mea anterioară am arětat modul şi forma, cum scriu diarele maghiare din capitală despre societatea „Petru Maior“ din incidentul suspendării ei ordonate prin cunoscutul rescript ministerial.

Fiind ştirile aduse de aceste diare parte false, parte mance şi tendenţiose, s'a presentat eri seara preşedintele şi secretariul societăţii în redacţiunile diarelor „Budapesti Hirlap“ şi „Magyar Hirlap“, ear' astădi dimineaţă în redacţiunea diariului „Magyar Állam“, cerênd pentru constatarea adevěrului şi pentru salvarea reputaţiunii societăţii publicarea următoarei declaraţiuni:

„Activitatea societăţei de lectură „Petru Maior“ a fost suspendată prin ordinaţiunea ministrului de interne până la încheiarea investigaţiunei ordonate. Cu aceasta ocasiune mai mulţi raportori ai diarelor maghiare din Budapesta au venit atât la mine, preşedintele societăţei, cât şi la alţi membri ai societăţei pentru căştigarea informaţiunilor necesare, pe cari atât ei, cât şi ceialalţi le-am dat în deplină měsură, din simpla causă, că societatea n'are absolut nimic de a ţinè în secret nici de a se scusă, căci toţi aşteptăm cu deplină linişte resultatul investigaţiunei făcute.

În butul informaţiunilor de la noi căştigate însě s'a ivit di de di în unele diare acea acusă, că societatea „Petru Maior“ s'a ocupat şi se ocupă cu politică, care împregiurare aşa se înfăţişează, ca şi când presa ar voi sě influinţeze asupra ministrului de interne în contra societăţii noastre, dorind disolvarea societăţii „Petru Maior“.

Societatea noastră e o reuniune publică, provědută cu statute aprobate de ministrul de interne şi astfeliu fie-care, cu ori-ce ocasiune poate luá informaţiuni directe despre toate acţiunile societăţii şi chiar caracterul ei public e destulă dovadă despre aceea, că societatea preste tot s'a abstinut de la cestiunile politice. Cercetările făcute în mai multe rênduri din partea forurilor supraveghetoare, cărora noi niciodată nu ne-am opus, în totdeauna au dovedit, că societatea preste tot s'a ferit de a se ocupá cu cestiuni politice.

În urma acestora 'mi ţin de datorinţă ca conducătoriul ei actual a declară şi cu aceasta ocasiune, că în sinul societăţei absolutamente nu am admis discutarea cestiunilor politice, nici nu am propagat mişcări de natura aceasta.

Dacă însě dintrě tinerii români unul sau altul, fie membru sau nu al societăţii, s'a ocupat cu cestiuni politice, aceasta o poate face acel individ pe responsabilitatea sa proprie; societatea însě în acest cas nu 'i ofere nici un razim, la care nici nu poate contá, şi preste tot societatea noastră nu poate fi de loc responsabilă pentru declaraţiunile politice făcute cu ori-ce ocasiune de un membru al ei afară de societate. Investigaţiunea ordonată nici de astă-dată n'a descoperit vre-un lucru, care ar compromite societatea, şi astfeliu noi cu toată liniştea aşteptăm verdictul ministrului.

Biblioteca noastră constă în mare parte din opuri ştientifice, prin urmare posede şi opuri ungureşti, de cari se folosesc membrii mai sěraci ai societăţei pentru studiile lor speciale; şi dacă acuma s'ar disolvá societatea, cel mai mare desastru i-ar ajunge pe aceia, al căror progres în studii societatea în totdeauna a fost chiămată sě'l promoveze.

Ce priveşte pe „Petru Maior“ ca istoriograf, datele referitoare la persoana lui publicate de „Budapesti Hirlap“ pe cât sunt de tendenţioase pe atât sunt de mance şi greşite. Opul lui, care societatea l'a edat, îl poate ceti ori-şi-cine, recomandăm însě publicului maghiar, ca sě nu treacă cu vederea şi acelea pasage, cari glorifică naţiunea maghiară.

Societatea „Petru Maior“ priveşte în patronul ei pe unul dintrě apostolii culturei româneşti şi pe unul dintrě savanţii însěmnaţi ai timpului sěu. Aici în capitală a trăit, aici a murit, e deci la loc, ca societatea noastră aflătoare în capitală sě poarte numele lui.“

Budapesta, 9 Ianuariu 1895.

Cu toată stima

Florian Muntean, m. p., rigor în medicină,
preşedintele societ. „Petru Maior.

Representanţii societăţei au fost foarte afabil primiţi din partea redacţiunilor, în special din partea redacţiunei diariului „Magyar Hirlap“, cu care ocasiune s'a întreţinut directorul acestui diariu, domnul deputat Iuliu Horváth aproape $^3/_4$ de oară cu oficianţii societăţei.

Domnul deputat s'a interesat foarte mult de societatea noastră şi de tinerimea română în general, asigurând în fine pe representanţii societăţei, că ministrul de sigur nu va disolvá societatea, stând astfeliu lucrurile.

Declaraţiunea de sus a apărut astădi în toate trei diarele.

Lean.

Austro-Ungaria.

Reforma legei electorale. Întrě condiţiunile păcei „millenare“ Apponyi în articolul sěu de crăciun pretindeá şi libertatea şi curăţenia alegerilor. Cu aceasta temă ocupându-se în rênd cu celelalte diare şi „Magyarország“, în prim-articolul sěu de eri pledează pentru generalisarea censului. Sě fie 5 fl. dare directă censul pentru fie-care cetăţean. Dar' pentru ca sě nu se deoache cu aceasta marinimositate vine îndată şi adaugă următoarele:

„Pentru ca din alegeri sě reease barem în câtva adevěrata representanţă a „naţiunei“ ar fi de lipsă şi arondarea mai proporţionată a cercurilor electorale, cu atât mai adins, cu cât în casul reducerei censului proporţiunea şi aşa nefavorabilă a representărei maghiarimei de pe Alföld şi de preste Dunăre ar deveni încă şi mai nefavorabilă faţă cu cercurile electorale din nord şi din Ardeal.“

Nu e destul, cu măiestrita arondare de acum, le trebue dumnealor o arondare, ca *numai* ei sě fie representaţi....

Afacerea lui Pázmándy şi „martirii“ nostri. Faţă cu aserţiunile lui Pázmándy despre conferările ce dice că le-a avut cu Lucaciu, Coroian şi Raţiu în afacerea agraţiărei, *Coroian* a declarat mai în dilele trecute, că, în cât aserţiunile acestea se refer şi la dînsul, ele sunt *neadevěrate*, fiind-că nici în persoană n'a conferat cu Pázmándy şi nici pe altul dintrě colegii sěi n'a împuternicit sě conferează şi în numele dînsului. De şi aceasta desminţire perde foarte mult din puterea ei prin faptul, că P. în rěspunsul sěu declară, că cu toate acestea Coroian a fost acela, care după eliberare mai mult insistă pentru presentarea pe la ministri, — totuşi, ut aliquid fecisse videatur, s'a spălat în cât a putut. Dr. *I. Raţiu* încă se pronunţă în nrul de la 9 Ianuariu n. al „Tribunei“, carea espune, că e împuternicită a declară în numele dlui Raţiu, că „din partea dsale încă n'a avut cu dl Pázmándy nici o înţelegere; nu a pertractat cu el asupra agraţierei, nici a concredut pe cineva spre acest scop, nici i-a făcut vre-o propunere referitoriu la cele ce va avè de făcut după eliberare. Şi chiar cu ocasiunea când a stat în Budapesta, n'a fost în posiţie de a putè vorbi cu dnii miniştri.“ —

S'a pronunţat deci şi presidentul. *Aştemptăm sě audim acum dl Lucaciu*, asupra căruia mai mult apasă demiscările lui Pázmándy.

Străinătate.

Revoluţiune. (New-York, 9 Ianuariu.) „*World*“ pe basa unei telegrame din Caracas raportează, că în Venezuela s'a proclamat starea revoluţionară. Guvernul a recercat camerele sě aproabe un ordin pe base căruia toţi cari se vor pune în contact cu vre-un guvern ne-american au sě fie pedepsiţi cu moarte. Cu aţiţarea revoluţiunei e acusată Anglia.

Înarmări în Grecia. (Athena, 10 Ianuariu.) Ministrul de marină a încheiat contract cu „Société des forges et chantiers“ pentru a furnisá pe seama marinei eline tunuri cu foc accelerat. Representantul de aici al societăţei a comunicat fabricei franceze telegrafice contractul, pentru ca furnisarea sě se poată efectuí cât mai curênd.

Situaţiunea în Creta. (Athena, 10 Ianuariu.) Ştirile din Creta sunt tot mai mult liniştitoare. Guvernorul *Carateodori* paşa a declarat autorităţilor districtuale, că sultanul va dá cretenilor earăşi libertăţile avute, dacă pacea şi liniştea se va restabilí. Activitatea pacificătoare a preoţimei eline încă concurge mult la calmarea spiritelor.

Prognostic sensaţional. (Belgrad, 10 Ianuariu). *Semi-oficiosul „Videlo“* în bilanţul politic făcut asupra anului ce acum dispare, dice că la finea anului orisontul politic erá plin de nori periculoşi, ear' *noul an îşi ia începutul cu simptoamele unui sângeros rěsboiu,*, aşa că *Sěrbiei nici nu-i mai stă la dispositiune destul timp spre a se pregătí pentru evenimentele iminente.*

Tonul acesta folosit în diariul guvernului a produs mare sensaţiune.

Dieta de la Budapesta.

Camera deputaţilor.

Şedinţa de la 9 Ianuariu n.

După ce presidentul camerei, *Szilágyi*, presintă mai multe transcripte ministeriale şi incurse — se trece la ordinea dilei la desbaterile budgetare. La posiţiunea presidenţei ministeriale oposiţiunea a întrodus discuţiune foarte animată. Ofensiva a început'o *Ugron* Gábor. A vorbit despre capul mărgini al lui Bánffy, despre lungul şir al boacănelor făcute de acesta şi a declarat, că nu poate fi vorbă de pace atunci, când absolutismul pe di ce merge tot mai mult se afirmă. După părerea lui Ugron guvernul Badeni nu e constituţional. Înaintează deci project de resoluţiune în sensul căruia până ce Austria nu va avè guvern format pe basa §§-lor 19, 23 şi 25 ai articolului de lege XII din anul 1867, camera maghiară sě întrerupă ori-ce coatingere cu el.

Apponyi încă e de părerea, că sě se întrerupă cu Austria ori ce pertractare convenţionară, din causa că actualul guvern nu e capabil de a apěrá interesele economice şi financiare a le ţěrii.

Bánffy rěspunde, că el şi colegii lui sunt sunt obligaţi a începe pertractările transacţionare.

Au mai vorbit *Helfy* Ignácz, *Szederkényi* Nándor, *Sima* Ferencz şi *Várady* Gábor, toţi contra neghiobiilor lui Bánffy.

După acestea şedinţa se ridică.

Cronică.

Timişoara, 11 Ianuariu n.

Carneval. Comitetul parochial din Maierile-Timişoarei invită la *balul* ce'l va arangiá în favorul fondului bisericesc-şcolar în 8 Februariu n. în salele dlui Iosif Novotny. — Începutul la 8 oare seara. — Biletul de persoană 2 coroane, de familie 4 coroane. — În pausă corul micst din loc sub conducerea dlui dirigent K. R. Karras va esecutá câteva cântări alese. — Oferte şi suprasolviri marinimoase se primesc cu mulţămită la adresa dlui Constantin Mihailovits (Königsplatz Nr. 3 Maiere) şi se vor cuitá pe cale diaristică.

Reuniunea de cântări din B.-Comloşiu invită la *concertul* împreunat cu *dans* ce'l va arangiá Luni în 13 Ianuariu n. în sala ospětăriei mari. — În pausă se va jucá „Caluşeriul“ şi „Bătuta“. — Începutul la 8 oare seara. — Preţul: loc I 70 cr., loc II 50 cr., loc III 30 cr. de persoană. — Programul: 1. Motto „Cântă Română“. 2 H. Bönike: „Adi“, cuartet. 3. I. Vidu: „Bobocele şi inele“, cuartet. 4. „Vlăduţiu“, anecdotă declamată de Teodor Damian. 5. G. Dima: „Uit'e mamă“, cuartet. 6. Altenhofer: „Zorirea“, cuartet. 7. I. „Vino lele“, cuartet. 8. I. Grozescu: „Florea lui petac“, declamată de George Dogariu. 9. Porumbescu: „Cisla“, cuartet. 10. G. Dima: „Hora“, cuartet.

Creştinii în Japan. În Japan funcţionează de present treideci mii de societăţi misionare protestante. Misionarii esmişi în imperiul insular se sustin din banii ce'i capětă de la mandatarii lor. Astfeliu în Japan se strěcură 1.400.000 dolari pe fie-care an. Biserica romano-catolică are în Japan numai 81 misionari şi 97 călugěri şi călugěriţe, ear' biserica orientală e representată numai prin doi misionari.

Statistica divorţiurilor în Francia. Poate că în nici o parte a lumei nu se întêmplă atâtea divorţiuri ca în Francia, unde nu sunt rare casurile, că în una şi aceeaşi di se pertractează înaintea judecătoriilor, d. e. în Paris, câte 200 procese de divorţiu. Statistica divorţiurilor în anii mai recenţi e următoarea: în 1884 — 1773, 1885 — 4640, 1886 — 4581, 1887 — 6605, 1888 — 6247, 1889 — 7075, 18 0 — 7546, 1891 — 7445. Din acestea 93—96% s'au terminat cu totală divorţiare.

Când se începe seclul al XX-lea? În privinţa acestei întrebări lumea încă nici acum nu e în curat; se începe în 1 Ianuariu 1900, ori în 1 Ianuariu 1901? Academia franceză în una din sedinţele sale mai recente a dat la aceasta întrebare următoriul rěspuns: Calculul de timp al nostru s'a început nu cu anul *0*, ci cu *1*. Primul seclu s'a început deci cu 1 a Ianuariu 1 şi s'a încheiat cu 31 Decembre 100. Prin urmare seclul al 19-lea se termină cu 31 Decembre 1900, ear' al 20-lea seclu se începe cu 1 Ianuariu 1901.

Abonament nou

la

DREPTATEA

Cu ḑiua de 1/13 Ianuariu 1896 deschidem nou abonament, și invităm pe onor. abonenți, a căror abonamente au espirat, sĕ binevoiască a-și renoí abonamentele cât mai de timpuríu, ca sĕ nu fim siliți a întrerupe espedițiunea, cât și pentru a ne putè orientá cu privire la numĕrul de lipsă al foilor, ca sĕ putem serví tuturor abonenților cu numeri compleți.

Numeri de probă trimitem ori-când, ori-cui, care va cere.

Ca în trecut, așa și în viitoriu „Dreptatea“ va rĕmânè fidelă apĕrătoare a drepturilor naționale politice ale poporului român pe basa programului de la 1881 al partidului național român.

„Dreptatea“ va continuá a lămurí situațiunea noastră internă, — va încungiurá polemiile personale, oferind o lectură interesantă scrisă în limbagiu ușor de înțeles.

„Dreptatea“ totdeauna va aduce repede știrile cele mai proaspete, cu ajutoriul telefonului.

Prețurile de abonament rĕmân cele vechi, și adecă cele mai eftine pentru o foaiă de ḑi:

Pe un an întreg 10 fl. = 40 franci
Pe ½ de an 5 fl. = 20 franci
Pe ¼ de an 2 fl. 50 cr. = 10 franci
Pe o lună 85 cr. v. a.

Tuturor colectanților de abonamente le oferim un esemplariu gratis, după 5 abonenți cu plată; le stă colectanților în voiă liberă a cere (al 6-lea exemplar) ori în natură, ori a se desdauná în bani cu prețul exemplariului al 6-lea.

Apelăm la zelul național al onoratei preoțimi și învĕțătorimi, rugându-i sĕ animeze poporul la abonament, și astfeliu sĕ lățiască foaia noastră în popor, ca și popurul sĕ cunoască și învețe politică și a-și apĕrá drepturile sale.....

Rugăm, ca adresa abonentului sĕ se scrie curat și legibil, numindu-se posta ultimă.

Pentru efectuirea abonamentelor recomandăm folosirea mandatelor postale (posta utalvány).

Redacțiunea și Administrațiunea
diariului „Dreptatea.“

Bursa de Budapesta din 9 Ianuariu 1896.

Datoriă de stat:

Renta de aur ung. 100, 500, 1000 . (sc. de d.)	5%	123.50
„ „ „ „ 10.000 . . . . „	4%	—.—
„ „ coroane ung. . . . . . „	4%	99.50
Obl. căilor fer. orient. 1876 . . . „	5%	126.75
„ „ „ de stat, 1889, aur. „	4½	129.—
„ „ „ „ „ „ arg. „	4½	101.75
Obl. cu premii ung., din 1870, 100 fl. buc. . . .		140.50
„ „ „ „ „ „ 50 „ „		140.—
Obl. de desdaun. regal., am., ung. . (sc. de d.)	4½%	100.75
„ „ „ „ croate . . . „	4½%	102.50
Benuri rur. ung. . . . . „	4%	96.25
„ „ croate . . . . „	4%	97 —
Obl. regul. Tisei (Seghedin)	4%	115.75
„ hipot. croate 100	5%	—.—
Asemnatele cas. de stat. 6 luni 100		—.—
Datoria de stat. com., hărtia, Mai-Oct. . . .	4 2/10	98.75
„ „ „ „ „ Febr.-Aug. .	4 2/10%	98.75
„ „ „ „ arg. Jan.-Jul.	4 2/10%	98.50
„ „ „ „ „ Apr.-Nov. . . .	4 2/10%	98.50
Renta de aur austr. (sc. de d)	4%	122.50
„ în coroane		98.50
Datoria de stat austr. 1854. 250 fl.	4%	149.—
„ „ „ „ 1860. 500 „	5%	147.50
„ „ „ „ 1860. 100 „	5%	158.25
„ „ „ „ 1864. 100 „		198.—
„ „ „ „ 1864. 50 „		198.—
Obl. oraș Budapesta 1890	4½%	100.15

Bance.

Banca anglo-austriacă 120	170.—
„ pe acții Budapestană 100	129.50
„ „ „ a capitalei I emis. 100	98.—
„Hermes“ intreprind. de bani 200	—.—
Banca de credit fiumană 80	126.50
„ „ „ gen. ung. 200	—.—
„ „ „ „ „ din 15 Iuliu	435.75
„ „ „ pe acții Budast. 50	55.—
„ „ „ austriacă 160	—.—
„ „ „ „ din 4 Iuliu	351.50
„ industrială I ung. 150	197.—
„ „ și comerc. ung. 100	—.—
„ „ „ „ „ din 15 Iuliu . .	112.50
„ croat-slavon. 100	—.—
„ de credit ung. 200	116.—
„ „ „ „ vechiă 100	—.—
„ „ „ „ II emis. 15 Iuliu	241.25
„ comercială ung. pestană 500	1132.—
„ com. și industr. bpestană 100	—.—
„ de credit fonciar centrală 500	590.—
„ croată de escompt 200	—.—
„ de escompt și zarafiă ung. 400 K. . . .	—.—
„ „ „ „ „ 15 Iuliu	259.—
„ austro-ungară 600	1000.—
„ „Unio“ 200	—.—

Scrisuri fonciare.

„Albina“, inst. de econ 5%		100.76
Banca civ. de credit Arad 5% 40 ani		101.—
„ „ „ „ „ 5%		101.—
„ „ „ „ „ 5½%		100.50
„ de credit ardeleană 5%		101.—
„ „ „ „ 4½% 40 ani		99.—
„ „ „ „ 4½% 50 ani		98.50
„ credit fonc. din Sibiiu 5%		102.25
„ „ „ „ „ 5½%		—.—
„ „ „ „ „ 6%		—.—
„ „ „ „ „ 4½% em. VI. . .		100.50
„ gen. din Sibiiu 110 5%, 31.3 ani		—.—
„ „ „ „ 106 5% 40 ani		—.—
„ „ „ „ III emis 5%		102.25
„ „ „ „ IV emis. 4½%		100.50
„ I. de credit din Timișoara 5%		102.—
„ I. „ „ „ „ 4½% . . .		99.50
Împrumut. băncii ung. hipotec. 4%		128.50
Obl. c. fr. bulg.	6%	122.—
„ cu prem. sêrb. 100 fr.	3%	40.—
„ „ „ „ „ „ (stamp. austr.) .	3%	40.75
„ soc. p. reg. Temeș-Bega	5%	140.—

Sorturi private.

Împrumutul oraș. Viena din 1874, 100	174.50
Sorțuri din Buda 40	60.—
„ „ „ (st. austr.) 40	61.—
Sorturi reun. „Jó-sziv“ 2	3.30
„ „ „ (st. austr.) 5	3.50
„ crucea roșie 5	12.—
„ „ „ (st. austr.)	12.50
Obligațiunile basilicei 5	9.75
„ „ (st. austr.)	10.25
„ crucea roșie italian. 25 lire . . .	12.75
„ „ „ „ (st. austr.) . .	13.—
Instit. de cred. austr. 100	198.—
Crucea roșie austr. 10	19.—
Sorți Pálffy 40	59.30

Monede.

Galbenul ces. și reg. tesc.	5.95
„ „ „ „ verig.	5.93
„ austr.-ung. de 8 fl.	9.92
„ de 20 franci	9.93
20 marce	12.25
Lira de aur turcească	—.—
Argintul austr. și ung.	—.—
100 marce germ. în papir	61.25
„ „ „ de bancă pr. 31 iuniu . . .	—.—

Têrgul de producte din Budapesta.

(Prețurile de la 9 Ianuariu 1896.)

Specia	Cualitatea	Prețul per 100 kgr. de la	până	Cualitatea	Prețul per 100 kgr. de la	până
Grâu Bănațan vechiu . . .	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu Bănațan „ . . .	76	—.—	—.—	77	6.50	6.55
Grâu Bănațan „ . . .	78	6.60	6.65	79	6.70	6.75
Grâu Bănațan „ . . .	80	6.75	6.80	81	—.—	—.—
Grâu de la Tisa „ . . .	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu de la Tisa „ . . .	76	—.—	—.—	77	6.55	6.60
Grâu de la Tisa „ . . .	78	6.75	6.70	79	6.75	6.80
Grâu de la Tisa „ . . .	80	6.80	6.85	81	—.—	—.—
Grâu Bpestan „ reserv .	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu Bpestan „ „ .	76	—.—	—.—	77	6.50	6.55
Grâu Bpestan „ „ .	78	6.65	6.70	79	6.75	6.80
Grâu Bpestan „ „ .	80	6.80	6.85	81	—.—	—.—
Grâu de la Alba „ . . .	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu de la Alba „ . . .	76	—.—	—.—	77	6.50	6.55
Grâu de la Alba „ . . .	78	6.65	6.70	79	6.75	6.80
Grâu de la Alba „ . . .	80	6.80	6.85	81	—.—	—.—
Grâu de Bacica „ . . .	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu de Bacica „ . . .	76	—.—	—.—	77	6.60	6.65
Grâu de Bacica „ . . .	78	6.70	6.75	79	6.80	6.85
Grâu de Bacica „ . . .	80	6.85	6.90	81	—.—	—.—
Secară nouă, pr. . .	70–72	5.05	5.10	—	—	—
Orz nou	60–62	—.—	—.—	de nutrețiu		
Orz nou	62–64	—.—	—.—	de vinars		
Orz nou	64–66	—.—	—.—	de bere		
Ovĕs vechiu	39–41	6.85	7.20	—	—	—
Ovĕs nou	39–41	—.—	—.—	—	—	—
Porumb vechiu	75	5.05	5.10	străin		
Porumb nou	73	4.75	4.80	—	—	—
Porumb vechiu	—	—.—	—.—	Bănățan		
Porumb nou	—	—.—	—.—	—	—	—
Rapiță nouă	—	—.—	—.—	Bănățan		
Hirișcă vechiă	—	—.—	—.—	—	—	—

Têrgul de producte diverse.

(Prețul per 100 kilograme.)

Specia	Cursul Bani	Cursul Marfa
Semênță de trifoiu luțernă ung. nouă . .	52.—	56.—
Semênță de trifoiu roșiă nouă	62.—	67.—
Oleiu de morcovi duplu rafinat	28.—	29.—
Turte de oleiu Rapiță	5.—	5.25
Unsoare de porc, pestană	48.—	48.50
Unsoare de porc din provinciă	—.—	—.—
Clisă nouă, uscată la aer, I-a	—.—	—.—
Clisă de masă, 4 rude	43.50	44.—
Clisă de masă, 3 rude	46.50	47.—
Clisă afumată	48.50	49.—
Sĕu sĕmburos	—.—	—.—
Prune per 500 kgr. în saci, cual. uscit. .	—.—	—.—
Prune per 500 kgr. în saci, 100 drb . . .	—.—	—.—
Prune per 500 kgr. în saci, 85 drb . . .	—.—	—.—
Prune per 500 kgr. în saci, drb . . .	—.—	—.—
cu termin per 500 kgr. în saci, 100 drb .	10.75	11.25
cu termin per 500 kgr. în saci. .	12.—	12.50
cu termin per 500 kgr. în saci, 85 drb .	16.25	16.70
cu termin per 500 kgr. în saci, .	9.75	10.—
cu termin per 500 kgr. în saci, 100 drb .	12.—	12.50
cu termin per 500 kgr. în saci, 85 drb .	16.25	16.50
Lecuar de prune slavon	11.50	12.50
Lecuar de prune sêrbesc	10.50	11.—
cu termin slavon	13.75	14.—
cu termin sêrbesc	12.75	13.—
Miere brută	—.—	—.—
Miere galbină, destilată	32.—	33.—
Ceară din Rosenau	152.—	155.—
Ceară slavonă	—.—	—.—